

Huvudman

Malmö kommun
Grundskoleförvaltningen
205 80 Malmö

grundskola@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lindeborgsskolan i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 25 januari 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har under höstterminen 2021 genomfört en riktad tillsyn av Lindeborgsskolan i Malmö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande rätten till stödinsatser, rätten till utbildning, undervisning i svenska som andraspråk för de elever som är i behov av det samt individuella studieplaner.

Skolinspektionen har den 25 januari 2022 beslutat att förelägga Malmö kommun att senast den 22 augusti 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande rätten till stödinsatser, svenska som andraspråk samt individuell studieplan.

Malmö kommun har den 22-23 augusti 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet samt kompletterande handlingar.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Malmö kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Rätten till stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Malmö kommuns redovisning framgår att arbetet kring stödinsatser har förändrats och strukturerats om med stöd av förvaltningen och att kompetenshöjande insatser har genomförts i flera led och i flera delar av verksamheten. Skolenheten har sedan läsårets början en ny rektor. Kompetensutvecklingsinsatserna har initialt omfattat skolledningen, skolsköterskor, specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, socialpedagog samt elevkoordinatorer. Kompetensutvecklingsinsatserna handlade inledningsvis om utformande och genomförande av utredningar av elevers behov av särskilt stöd, vad som bör ingå i en utredning av särskilt stöd samt hur utredningen kan dokumenteras. Kompetensutvecklingsinsatserna har även berört elevhälsans organisation och arbetssätt, vilket ska leda till att samarbetet stärks och vidgas mellan elevhälsan och övrig skolpersonal i syfte att säkerställa alla elevers rätt till stödinsatser.

Huvudmannen uppger vidare att en revidering av skolenhetens elevhälsoplan är påbörjad. Syftet med elevhälsoplanen är att skapa en större tydlighet avseende ärendegång, ansvar, ansvarsfördelning och kompetenser samt förbättra rutiner för samarbetet mellan personal inom elevhälsan och annan personal på skolan. Skolenheten kommer fortsätta samarbetet med den centrala elevhälsan under läsåret 2022/2023. Arbetet kommer bland annat att bestå av ett implementeringsarbete av Skolverkets nya allmänna råd och arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Huvudmannen uppger att skolenheten kommer att delta i Skolverkets *Samverkan för bästa skola* med start höstterminen 2022. Avslutningsvis framgår av redovisningen att huvudmannen beslutat om en övergripande handlingsplan för arbetet med att avhjälpa de identifierade bristerna samt att ansvarig utbildningschef följer arbetet.

Samtliga till redovisningen ingivna utredningar av särskilt stöd innehåller en kartläggning av elevernas behov samt en pedagogisk bedömning. Även elevens kunskaper i relation till kunskapskraven redovisas i samtliga utredningar. I de ingivna åtgärdsprogrammen beskrivs elevens behov av särskilt stöd samt vilka åtgärder skolan beslutat att genomföra för att tillgodose stödbehoven. Åtgärderna är specificerade utifrån omfattning och ämne, och det finns uppgifter om vilken personal/funktion som ansvarar för respektive åtgärd. Uppgifter om när åtgärdsprogrammet ska följas upp respektive utvärderas samt vem som är ansvarig för detta framgår i samtliga åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen är beslutade av rektorn. Ingivna beslut om placering i särskild undervisningsgrupp innehåller en beskrivning av elevens stödbehov samt vilka behov en placering i särskild undervisningsgrupp avser att tillgodose. Besluten innehåller en motivering samt i vilka ämnen och i vilken omfattning eleven ska undervisas i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen

uppger att vid tidpunkten för redovisningen till Skolinspektionen har skolenheten inga ärenden eller beslut avseende anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bl.a. att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Innan den 1 juli 2022 gällde istället i 3 kap. 7 § skollagen att bedömning skulle göras utifrån om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet, för en elev i bland annat grundskolan, ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att rektor får besluta att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att 32 § förvaltningslagen (2017:900) tillämpas i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att huvudmannen nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter att arbeta aktivt och vidtar planerade åtgärder enligt redovisat svar.

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Malmö kommuns redovisning framgår att huvudmannen, sedan Skolinspektionens beslut, infört ämnet svenska som andraspråk vid skolenheten samt att från och med läsårsstart 2022/2023 är ämnena svenska och svenska som andraspråk separerade i årskurserna 7-9. Huvudmannen uppger att i övriga årskurser har skolenheten utökat antalet pedagoger för att kunna genomföra och planera undervisningen i svenska samt svenska som andraspråk i samverkan. Kompetensutveckl-

ingsinsatser och stöd har genomförts under vårterminen 2022. En plan är framtagen med syfte att tydliggöra skolans organisation, roll- och ansvarsfördelning för ämnet svenska som andraspråk. Lärare har fått kompetensutvecklingsinsatser så som Skolverkets "Bygga svenska" och därtill är en plan för fortbildning framtagen för lärare som undervisar i svenska som andraspråk. Huvudmannen uppger att rektorn kommer att organisera för kollegialt lärande genom kollegiala möten med dialog för samsyn kring behovsbedömning och undervisning, detta för en ökad likvärdighet i ämnet i alla stadier. Lärare kommer att planera och genomföra undervisningen utifrån kursplanen i svenska som andraspråk samt att lärare kommer att samarbeta kring hur undervisningen planeras, genomförs och bedöms. Huvudmannen uppger att rektorn säkerställer att arbetet genomförs som planerat, vilket huvudmannen uppger ger förutsättningar för en likvärdig undervisning och bedömning i svenska som andraspråk. Insatser från grundskoleförvaltningen kommer att fortsätta under innevarande läsår.

Huvudmannen har i sin redovisning redogjort för antalet elever i respektive årskurs som bedöms vara i behov av att läsa svenska som andraspråk och att rektor har fattat beslut därom.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185) framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Enligt 5 kap. 15 § skolförordningen ersätter undervisning i svenska som andraspråk undervisning i svenska.

Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

1. som språkval i grundskolan och specialskolan,
2. som elevens val, eller
3. inom ramen för skolans val.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att huvudmannen nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter att arbeta aktivt och vidtar planerade åtgärder enligt redovisat svar.

Individuell studieplan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Malmö kommuns redovisning framgår att huvudmannen under vårterminen 2022 genomfört insatser för att utarbeta individuella studieplaner för nyanlända elever som tagits emot i grundskolan och vars kunskaper bedömts enligt 3 kap. 12 c och g §§ skollagen. Vidare framgår av redovisningen att skolenheten har påbörjat en revidering av skolenhetens handlingsplan för mottagande av nyanlända elever. Revideringen kommer träda i kraft vid läsårets start 2022/2023. Slutligen framgår av redovisningen att rektorn kommer att säkerställa att det fortsatt upprättas individuella studieplaner för nyanlända elever senast inom två månader från mottagandet enligt författningarnas krav.

Individuella studieplaner är insända till Skolinspektionen för samtliga elever i förberedelseklass i högstadiet, totalt åtta stycken. De individuella studieplanerna följer samma mall och innehåller uppgifter om kartläggning steg 1 och 2 samt datum för genomförande utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanländas kunskaper. Insänd dokumentation innehåller dessutom beslut om undervisning i svenska som andraspråk. Besluten är fattade av rektorn.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet.

Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder.

Studieplanen ska revideras löpande utifrån bedömningar av elevens ämneskunskaper.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande och att huvudmannen nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter att arbeta aktivt och vidtar planerade åtgärder enligt redovisat svar.

Beslutet har fattats av jurist och beslutsfattare Therese Aspegren.

Utredare Sofia Hall har varit föredragande i ärendet.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren
Jurist, beslutsfattare
Signerat av: Therese Aspegren

X Sofia Hall

Sofia Hall
Föredragande utredare
Signerat av: Sofia Hall